

LITERÁRNY EXISTENCIALIZMUS

Existencializmus = *existencia-bytie*. Je filozofický smer, ktorý zameriava svoju pozornosť na človeka a na to, aký zmysel má jeho bytie. Zameriava sa na jednotlivca, na otázky zmyslu jeho bytia (existencie) uprostred nepriateľského sveta.

Moderný existencializmus – predstaviteľ Jean-Paul Sartre – podľa neho je náš svet – svet bez Boha. Človek najprv iba existuje, až svojimi skutkami vytvára sám seba. Človek plne zodpovedá za to, čím je a čo koná. Má slobodnú voľbu. „Človek je odsúdený k slobode.“ *Až vo chvíli smrti/v hraničnej situácii sa stávame niečím hotovým, dokončeným.*

Čo z toho vyplýva?.....

Literárny existencializmus – vznik Nemecko – po prvej svetovej vojne. Najväčší vplyv mal v rokoch 1920 – 1960. Predstavitelia = Camus, Sartre, Bukovčan...

Hraničná situácia – postavy sa ocitnú v bezprostrednej blízkosti smrti. Blízkosť smrti, ktorú sa existencia človeka napína, pocit samoty a odcudzenia...

J.-P. SARTRE

- francúz, stredoškolský profesor, neskôr publicista, spisovateľ.

Tvorba: MŮR – exist.poviedka – hraničná situácia

S VYLÚČENÍM VEREJNOSTI – Existenciálna dráma – nezachytáva postavu v čase jej formovania. Protagonistom býva už sformovaný človek zrelého veku. Je to takmer vždy zúfajúci intelektuál, neschopný rozhodnúť sa, alebo sa snaíci túto neschopnosť prekonať. S pocitom nezmyselnosti sveta súvisia časté témy smrti, hynutia, a fyzickej odpornosti, tendencia zobrazovať psychické stavy ľudí, ktorí sa istým spôsobom od ostatných ľudí odlišujú.

Štýl autora: Píše úsporne, využíva obrazné umelecké prostriedky (metafory, symboly, alegóriu), pomocou ktorých vedie diváka/čitateľa k pochopeniu hry. „Peklo“ má predstavovať okupáciu Paríža, čašník, ktorý má stále pootvorené dvere – neustále sledenie gestapa.

Úloha:

1. *Prečítajte si ukážku a dej z uč. 79 - 80 a vypracujte otázky na str. 80 (1-7)*
2. *Charakterizujte:*
 - a. *Vedecko-fantastická literatúra*
 - b. *Absurdná hra*
 - c. *Balada*
 - d. *Sonet*
 - e. *Vol'ný verš*
 - f. *Alegória*
 - g. *Irónia*
 - h. *Hyperbolizácia*

